POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

POSAMEZNA ŠTEVILKA 1.25 DIN

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA LJUBLJANA

44998 —
44998 —

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTKIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno din 12.—, v inozemstvu mesečno din 20.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, pošt. predal 22, telef. 2326. Čekovni račun št. 14.335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja, vsaka beseda din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda din 0.50

Štev. 1 • Maribor, sobota, 4. januarja 1941 • Leto XVI

Svobodne strokovne organizacije razpuščene

V torek, dne 31. decembra 1940 je bil objavljen dekret ministra za notranje zadeve, s katerim se na podlagi § 11 zakona o društvih razpušča »Ujedinjeni radnički sindikalni savez Jugoslavije« v Beogradu. Policijske oblasti v Sloveniji so še isti dan, na podlagi odločbe bana dravske banovine g. dr. Natlačena, zapečatile lokale in prevzele imovino vseh zvez, ki so bile začlanjene v URSSJ, oziroma podzvez in njihovih podružnic, katere so delovale na področju Slovenije.

V URSSJ so bile začlanjene posamezne strokovne zveze kot pravno samostojne osebnosti, z lastnim statutom in delokrogom. URSSJ je bil samo okvirna organizacija, ustanovljena po dogovoru med vsemi obstoječimi svobodnimi strokovnimi organizacijami, v svrho usmerjanja enotne akcije strokovnih organizacij na področju vse države.

Čl. 1 statuta URSSJ je določal: »Delavske in nameščenske organizacije v Jugoslaviji, ki so svobodne in nezavisne od vseh političnih strank, so se združile v eno zvezo po imenom »Združena delavska strokovna zveza Jugoslavije«, ki je predstavnik vsega združenega delavstva in nameščencev svobodnega strokovnega gibanja, tkzv. amsterdamskega pravca.« — Naloge URSSJ pa so bile obeležene v čl. 5 statuta: »Da zgradi močno, enotno strokovno gibanje v državi; da vodi nadzorstvo nad delom organzacij, ki so v njegovem sestavu in jim daje smernice za delo; da vodi strokovno politiko in strokovne akcije, ki so splošnega interesa za delavstvo ter nameščence in njihov gospodarski in socialni napredek; da pred vsemi oblastmi in tretjimi osebami predstavlja svoje organizacije, jim nudi moralno in pravno pomoč, da odreja svoje predstavnike v javna, gospodarska in socialna politična predstavništva.«

Svobodne strokovne organizacije so nastale po vsej Evropi, kot obrambno sredstvo proti izkoriščanju delavstva v kapitalističnem gospodarskem sistemu in to že pred več kot 50 leti. Te organizacije so bile med seboj povezane v »Mednarodni strokovni zvezi«, ker je tako zvezo narekovala potreba za izenačenje delovnih pogojev delavstva v vseh državah, kot protiutež proti v koncernih, kartelih in trustih mednarodno organiziranemu podjetništvu. Po vojni je prišlo do razcepa strokovnih organizacij in ločitve v dve strokovni zvezi. Strokovne organizacije v Jugoslaviji so bile začlanjene v Mednarodni strokovni zvezi s sedežem v Amsterdamu (sedaj v Londonu), zaeno s strokovnimi organizacijami ostalih dežel, med katerimi so tudi še obstoječe svobodne strokovne organizacije na Madžarskem in v Angliji.

Ta povezanost strokovnih organizacij je bila tem bolj utemeljena vsled postojanja mednarodnega urada dela v Ženevi in teženj, po mednarodni ureditvi socialnih vprašanj, kot so to predvidevale določbe mirovnih pogodb.

Svobodne strokovne organizacije so imele vedno svoje nasprotnike. V zadnjih desetih letih so se nasprotniki toliko ojačili, da so v nekaterih deželah zadušili svoboden strokovni pokret. Ti primeri so vplivali tudi pri nas. Po l. 1929 smo doživeli več poskusov, da se likvidirajo svobodne strokovne organizacije. Tako za časa Živkovićevega režima in pozneje pod dr. Stojadinovićem. Ta zahteva ni nikoli utihnila, čitali smo jo v raznih listih, ki so še naglašali, da je treba dekretirati enotne, prisilne delavske organizacije za vso državo, po vzgledu inozemstva.

Razlogi razpusta svobodnih strokovnih organizacij nam niso poznani, ker bodo priobčeni šele pozneje.

*

Ko smo te dni prečitali »Slovenca«, ki je po svoje obrazložil in utemeljil razpust svobodnih strokovnih organizacij, so nam postali še bolj jasni in razumljivi razni pojavi v svobodnih strokovnih organizacijah zadnjih let, proti katerim pa se je razredno zavedno delavstvo in njegovo predstavništvo, ki je branilo legalnost pokreta, vedno odločno borilo, najmanj tako odločno, kot se bori Seljačka stranka na Hrvatskem proti pojavu frankovcev v novo nastali banovini.

Razredno zavedno delavstvo se je predobro zavedalo važnosti legalnih strokovnih organizacij v sedanjem težkem času, ko borba za vsakdanji kruh izpolnjuje vse delavčevo življenje. Strokovne organizacije so pri tem nosile veliko odgovornost in kanalizirale nezadovoljstvo v plodne akcije za delavstvo in državo.

Glede očitane mednarodnosti pa se s »Slovencem« ne spuščamo v debato. Mislimo pa, da imajo oni najmanj pravico komu očitati mednarodnost, ampak naj si raje prečitajo svoj letošnji koledar, predno še kaj o tem napišejo. Naše zavedno delavstvo je kljub mednarodnim zvezam bilo vedno tudi narodno in državotvorno. — Sivolasi predstavniki delavskega strokovnega gibanja so kumovali znani tivolski revoluciji l. 1909, oni so bili tudi, ki so pomagali pri ustanovitvi te države.

Sredi vojne smo, ki bo v marsičem preoblikovala svet. V načelu bodo rešena tudi mnoga vprašanja, ki se tičejo delavstva.

Toda delavstvo ve, da bo kljub zmagi teh načel, moralo ustvariti svoje zahteve v vsaki državi posebej.

Bolgarija in Nemčija

Prihod bolgarskega zunanjega ministra Filova na Dunaj

Skozi Beograd je potoval dne 1. januarja ponoči bolgarski zunanji minister Filov s svojim spremstvom na Dunaj, kjer se bo sestal z nemškimi državniki.

Splošno se smatra prihod Filova na Dunaj, kot uvod v novo diplomatsko in vojaško akcijo Rima in Berlina na jugovzhodu Evrope, ki ji bodo sledili prav presenetljivi dogodki. — Reuter.

—

Bolgarska vlada proti vplivu ulice

Debata v bolgarskem sobranju.

V bolgarskem sobranju so pred zaključkom starega leta imeli živahno debato o zunanji politiki. Poslanci so zahtevali od vlade pojasnila, ali je politika vlade še v skladu z nevtralnostjo, ali ni. Nekateri govorniki so se izjavili tudi za čim ožje sodelovanje in vojaško zvezo s SSSR.

Zunanji minister Popov je izjavil, da zunanja politika vlade vodi računa o interesih naroda in države. Zato je treba, da poslanci vlado v njenih stremljenjih podpirajo. Pri tem se ne smemo ozirati na glasove in mnenje ulice, pa tudi v parlamentu se ne sme govoriti za ulico.

Debata je pokazala, da je ogromna večina parlamenta za ohranitev nevtralnosti, [illegible] O predlogu, da naj bi Bolgarija sklenila vojaško zvezo s SSSR, pa so nekateri poslanci izjavili, da o tem ne more biti govora, ker bi to ne bilo v skladu z nevtralnostjo države in Bolgarija tudi ne more predlagati take zveze SSSR, ampak obratno. Vojaško zvezo more predlagati samo močnejša država slabejši. Kajti taka pogodba med veliko in mahno državo veže itak samo veliko državo, da pride mali na pomoč v slučaju napada.

Bolgarski listi pišejo, da mora zunanja politika ostati pod nadzorstvom državnikov, ki po morajo hoditi po pravih potih. To pa se doseže samo z neposrednim stikom z narodom.

Turčija je pripravljena

Turški tisk se peča s potovanjem Filova na Dunaj. Pri tem povdarja, da je Turčija stavila balkanskim državam predloge, čijih izvedba, bi uresničila načelo: Balkan balkanskim narodom. Ti predlogi predvidevajo: V svrho gospodarske okrepitve balkanskih držav, naj se ukinejo vse carinske meje in osnuje carinska unija, ki bi Bolgariji omogočila gospodarski razmah in gohod na Egejsko morje. V svrho uspešne obrambe pa naj se združijo vse oborožene sile balkanskih držav in osnuje vrhovni balkanski vojni svet, ki bi izdal vse potrebne ukrepe za zaščito nedotakljivosti balkanskih držav.

Turški listi povdarjajo, da je Turčija pripravljena na vse in bo stopila v akcijo, ako bo treba. Razen tega naglašajo, da je ta najnovejša akcija osi v zvezi z Bolgarijo, posledica razvoja dogodkov v Albaniji in Afriki. — Reuter.

Mnogo starih zgradb v Londonu je bilo že doslej porušenih od nemških bomb, med njimi tudi dvorana Gildhall, kjer so predsedniki vlade prirejali politične pojedine ob priliki važnih obiskov inozemskih državnikov.

Nemška letala nad Londonom in Lieverpoolom

Nemško vojno poročilo javlja: Nemška pomožna križarka, ki operira v Tihem oceanu, je potopila doslej 10 ladij s 64.155 tonami. Posadke teh ladij so bile izkrcane na nekem otoku v Tihem oceanu.

Nemška letala so zažgala oziroma poškodovala 1. januarja 2 angleški stražni ladji. Nadalje so v noči na 2. januarja bombardirala več vojaških objektov v južnovzhodni Angliji. Najbolj bombardiran je bil Lieverpool, potem pa London, Sheffield, Yarmouth in Harwick.

Napadi na Bremen

V noči na 2. t. m. so angleška letala napadla Bremen in ondotne ladjedelnice, v katerih izdelujejo in popravljajo vojne ladje ter podmornice. Napad je trajal 3 in pol ure. Vrženih je bilo 20 tisoč zažigalnih bomb. Razen tega so angleška letala bombardirala pomorska oporišča Nemcev v Vliessingenu na Holandskem in v Brestu v Franciji. Vsa angleška letala so se vrnila.

V noči na 31. decembra in na 1. januarja ni bilo nemških letal nad Anglijo. Prva letala so priletela nad London šele v noči na 2. t. m. Ta letala so potem metala bombe tudi na kraje v zapadni Angliji.

Štirimotorna ameriška letala

bodo najbrž v kratkem prispela v Anglijo. Letala lete s hitrostjo 480 km na uro in prelete 4.800 km dolgo pot brez pristanka. Na pot lahko vzamejo štiri tone bomb. — Reuter.

Izgube letal v letu 1940

Reuter poroča, da je bilo v bojih med Anglijo in Nemčijo sestreljenih v preteklem letu 3.090 letal. Angleške letalske izgube znašajo 1.050 letal, iz katerih pa se je rešila 400 pilotov. Nad Anglijo je protiletalsko topništvo sestrelilo 444 nemških letal.

Angleška letala so v preteklem letu spremila 200 ladijskih konvojev z nad 40.000 ladjami, ki so imele 200 milijonov ton prostornine. Letala so pri tem preletela 34 milijonov milj.

Boji v severni Afriki

Obleganje Bardije.

se nadaljuje. Angleško vojno poročilo javlja, da so angleške motorizirane kolone prodrle 100 km daleč na libijsko ozemlje, do Tobruka. Docela pa je zasedena od Angležev cesta 30 km severozapadno od Bardije, ki leži tudi pod topovskim ognjem angleške vojne mornarice. V Bardiji se nahajajo ostanki, štirih italijanskih divizij, vsega skupaj okrog 20.000 mož. Obkoljena posadka se zadrži mirno in prav nič ne moti angleških priprav za naskok.

Bojni plen.

Angleško vojno poročilo pravi, da so Angleži pri svojih operacijah v zapadni Libijski puščavi in okrog Sidi el Baranija zaplenili 329 topov, med tem 18 velikih in 28 manjših protiletalskih topov.

Grški napadi trajajo dalje

Grški sunek proti Beratu.

Grško vojno poročilo javlja, da so Grki v zadnjih dneh napredovali v severovzhodni smeri od Himare proti Valoni. Pri Klisuri so zavzeli več utrjenih italijanskih položajev in v skale vsekanih zakloniščc. Pri teh operacijah so zajeli mnogo vojnega materijala. Po dolini reke Osun in sporedno z reko ležečih višinah, so grške čete napredovale do 25 km pred Berat. Na severni fronti, ob Ohridskem jezeru, se vrše boji okrog vasi Lin, ki leži sedaj med grško in italijansko fronto. Na tem odseku so Italijani zbrali precejšnjo armado. Toda tudi Grki so postavili v položaje na planinah gorsko artiljerijo in se pripravljajo na sunek po cesti proti Elbasanu. Kakor pa se vidi, Italijani ne nameravajo braniti tega odseka do konca, ampak imajo njihova ojačenja najbrž samo namen, da krijejo umik. Opazilo se je namreč, da s tega dela fronte odvažajo vojni materijal.

V treh dneh je bilo vjetih okrog 1500 Italijanov, med temi cel batalion, 700 mož, z vso vojno opremo, pri Klisuri.

Delovanje letalstva je zelo živahno.

Italijanska poročila o bojih v Albaniji.

Italijansko vojno poročilo javlja uspešne protinapade italijanskih čet proti grškim postojankam, vzdolž fronte. Posebno aktivno pa je bilo zadnje dni italijansko letalstvo, ki je bombardiralo ne samo zaledje grške fronte, ampak tudi grška mesta v notranjosti. Vojne ladje so več ur obstreljevale grško obalo.

Uspešna italijanska obramba v Libiji

Italijansko vojno poročilo navaja, da so italijanske čete pri Džarabubu v Libiji zajele več sovražnih vojakov, orožja, streliva in nekaj avtomobilov. Pri Bardiji topniško streljanje. Posadka se hrabro drži. Letala napadajo motorizirane sovražne čete. Italijanska vojska napada tudi v Sudanu in Keniji.

*

»Zmagali bomo prej, kot pa mnogi mislijo,« je dejal Mussolini te dni policijskemu prefektu v Milanu.

Stalin o ruski pripravljenosti

Narodi v SSSR morajo biti stalno v pripravljenosti, da bi jih ne iznenadili njihovi sovražniki.

Za novo leto je Stalin napisal članek v »Pravdi«, v katerem naglaša, da se položaj v Evropi in po vsem svetu vedno bolj zapleta ter, da bi mogla biti lepega dne tudi SSSR potegnjena v vojni vrtinec. Zato morajo biti narodi sovjetske zveze v stalni mobilni pripravljenosti, da bi jih ne iznenadili njihovi sovražniki. — Tass.

Letalska pomoč Nemčije Italiji

Dne 1. januarja je bilo v Italiji prvič uradno objavljeno, da so dospela v Italijo nemška vojna letala, ki bodo odslej sodelovala pri vseh operacijah italijanskega letalstva na Sredozemskem morju in v Afriki.

Reuter poroča, da prihajajo Nemci na pomoč italijanskim letalskim silam in da bodo tudi vsa italijanska bojna letala z obale Kanala, razen majhnega odreda, poslana nazaj v Italijo. V bojih proti Angliji so se italijanska letala udejstvovala doslej samo dvakrat. Oba krat so bile izgube za Italijane zelo občutne. Skupne izgube Italijanov v bojih z Angleži do 26. decembra 1940 znašajo 416 letal, vštevši izgube na albanskem bojišču. Niso pa vračunane izgube letal, ki so bila uničena na tleh. Angleži so izgubili v teh bojih 75 letal.

Angleški bombniki nad Italijo

Angleško vojno poročilo pravi, da so angleška letala dne 1. januarja napadla ta-le mesta v Italiji: luko Tarent, v kateri so sredi novembra hudo prizadela italijansko vojno brodovje, nadalje vojno luko Neapel, potem važno industrijsko mesto Tore Annunziata, luko Caprone in ondotno kemično tovarno.

V Postojni je te dni z gorela vojašnica. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen.

Odnošaji med Nemčijo in Francijo

CBS poroča iz Vichyja, da vlada med Nemčijo in Francijo vedno večja napetost. Nasprotstva so začela z izločitvijo Lavala, privrženca Hitlerjeve Nemčije, ki je imel nalogo, da stavi Francijo v službo Nemčije in Italije proti Angliji. Ko je bil izločen Laval, je Nemčija svoje želje in načrte sporočila Petainu, ki jih je pa odklonil. Nemčija se pa s tem ni zadovoljna in je pričakovati nadaljnega razpleta dogodkov. Napetost, ki je zadnje čase zavladala med vlado v Vichyju in v Berlinu, se zrcali tudi v zaprtju meje med zasedenim in nezasedenim delom Francije, ki pa jo je odredila francoska vlada.

Za spor med Nemčijo in Francijo govori tudi dejstvo, da so utihnile vse govorice med obema vladama glede osvoboditve francoskih vojnih ujetnikov, dasi se je po sestanku Hitlerja z maršalom Petainom pred par meseci zatrjevalo, da je to vprašanje toliko kot urejeno.

Govorice o prevozu 300.000 mož nemške armade v Romunijo

Te dni so bila objavljena poročila iz inozemstva o prevozu nadaljnjih 300.000 mož nemške armade v Romunijo. Prevoz čet gre baje čez Madžarsko in je Madžarska v ta namen ukinila 163 vlakov.

Turški listi pišejo, da je Nemčija sklenila poslati tako veliko vojsko v Romunijo, ker so ogroženi petrolejski vrelci. Vrši se namreč skrivna sabotaža, ki ji ni mogoče priti v okom. Od 9. decembra dalje je zgorelo že 250 vagonov petroleja in 140 vagonov bencina za letala. Razen tega sta iztirila tudi dva petrolejska vlaka. Poškodovani so bili petrolejski vodi in uničene velike množine lesa za gradnjo petrolejskih vrtalnih naprav. Škoda, ki je nastala vsled uničenja petrolejskih vagonov je seveda še občutnejša, kot vse ostalo, ker vagonov manjka, Donava pa je zamrznila.

Skrbi zaradi petroleja

»Krasnaja zvezda« pravi, da je položaj na albanskem in na afriških bojiščih zelo težaven za Italijo, ki mora dovažati petrolej na ta bojišča iz Romunije po železnici. Proizvodnja italijanskega petroleja sploh ne prihaja v poštev. Težave so s prevozom petroleja v Libijo zaradi angleške mornarice. Dodekanez in vzhodna Afrika pa sta sploh odrezana od dobave petroleja.

Italijanski kralj čestita Rooseveltu

in Roosevelt odgovarja.

Dva dni po Rooseveltovem govoru proti fašističnim diktaturam je italijanski kralj poslala Rooseveltu novoletno čestitko: »Sprejmite moje najsrečnejše želje ob novem letu.« Na to brzojavko je odgovoril Roosvelt: »Zelo visoko cenim vaše dobre želje. Pošiljam vam svoje iskrene želje za vašo osebo in izražam upanje, da bo italijanski narod v novem letu deležen blagoslova pravičnega miru.« — CBS.

4 nemške pomožne križarke baje križarijo v južnem Atlantku in Tihem oceanu. CBS.

Vojna na Kitajskem

je zahtevala 1,600.000 ranjenih in mrtvih na japonski strani. Tako javlja kitajsko vojno ministrstvo v Čunkingu. Japonci pa s temi ogromnimi žrtvami niso dosegli ničesar. Umakniti so se morali iz južne Kitajske in bodo najbrž izpraznili še razne druge pokrajine.

Kako se spreminja ameriško javno mnenje? Institut za proučevanje javnega mnenja v Zedinjenih državah je objavil, da se je 60 odst. udeležencev ankete, ki jo je razpisal ta zavod, izjavilo za čim večjo pomoč Angliji, tudi za ceno, ako bi se Zedinjene države zaradi tega zapletle v vojno. Ob priliki slične ankete v maju t. l. se je tako izjavilo samo 36 odstotkov udeležencev.

Doma in po svetu

PRIHODNA ŠTEVILKA »DELAVSKE POLITIKE« radi praznika v pondeljek, dne 6. t. m. ne bo izšla, ampak šele v sredo, dne 8. t. m., kar naj cenj. naročniki upoštevajo, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Nov kruh v Sloveniji bo pečen iz 40 odstotkov enotne moke in 60 odstotkov koruzne.

Povišanje trošarin. Z novim letom so se tudi znatno povišale trošarinein razne takse. Trošarine se nanašajo na pijače in življenjske potrebščine.

Hrvati v novem letu. »Hrvatski dnevnik« piše: »Zato se bo v letu 1941 podvzelo vse, kar je potrebno, da se bo v večji meri občutilo, da živimo, pod režimom Hrvatske seljačke stranke in njenih političnih, gospodarskih, kulturnih in socialnih zamislih. Vsi, ki so po svojem položaju poklicani, da v tem pravcu delajo, bodo morali tako delati. Sabotaže se ne bo več trpelo. Kdor noče sodelovati, se ga ne more siliti, zato pa na položaju, ki ga zavzema, ne sme ovirati oblast pri izvedbi njenih nalog. Pogledi na razvoj dogodkov morajo biti različni, ali naš cilj je vedno skupen. Ne smemo pozabiti, da smo Hrvati in da imamo kot taki vso pravico na politično svobodo, ne smemo pa pozabiti niti tega, da smo ljudje in da se moramo zaradi tega opredeljevati za one osnove, ki imajo pred očmi moralne, splošno človeške družabne cilje.

Poseben zemljiški davek bodo pobirale mestne občine na Hrvatskem, kot nadomestek za doklade na direktne banovinske davke. Pravijo, da bo ta davek urejen tako, da bodo lastniki zemljišč v mestu prisiljeni zidati. Socialno demokratična občinska uprava na Dunaju je take davke proti spekulaciji z zemljišči prva vpeljala. Toda takrat je bil tudi pri nas strašen vik in krik zaradi teh davkov, rekli so, da hočejo socialni demokrati razlastiti dunajske zemljiške posestnike. Počasi pa postaja vse to, kar so nekoč delali socialni demokrati, nekam samo ob sebi razumljivo.

Roosevelt je v svojem govoru dejal, da Zedinjene države s tem da podpirajo Anglijo prav tako malo kršijo nevtralnost, kot Švedska in SSSR, ki vrše vojne dobave Nemčiji. Švedsko časopisje piše, da Švedska ne dobavlja Nemčiji orožja ampak železo. — CBS.

»Japonskemu narodu je treba povedati resnico«, pravi šef oddelka za časnikarsko službo v vojnem ministrstvu v Tokiju, polkovnik Mabužia. Kitajski problem je vedno bolj zapleten. Vojska maršala Čankajšeka je kitajska elita, ki ljubi svojo domovino. Niti s sporazumom te vojske ne bi bila Japonska zmagovalka na Kitajskem. Mislilo se je, da se je s pristopom Japonske k osi Rim — Berlin njen položaj izboljšal. Toda zdi se mi, obratno, da ima od tega koristi Čankajšek. Novega reda v Aziji Japonska ne bo mogla ustvariti, dokler ne bo imela dovolj moči, da izvrši svoje načrte v popolni neodvisnosti«. Izjava je izšla v listu »Niči Niči« v Tokiju, posebej pa jo je objavil Tass.

Še ne vedo. Finančni odbor mestnega občinskega sveta v Zagrebu si beli glavo, kako dobiti 11.8 milijonov dinarjev, ki jih rabi za uravnovesenje proračuna.

11 vagonov tovornega vlaka je prevrnila burja dne 31. decembra med Ogulinom in postajo Plaški v Liki. Vagoni so zgrmeli čez 15 metrov visok nasip. 19 vagonov je ostalo na progi. Burja je pihala z brzino 180 km na uro. Jakost burje je bila tako silna, da je podrla vsakega človeka, ki je skušal hoditi po zemlji. Delavci, ki so prišli na pomoč, so morali opravljati delo leže.

Dimnikarski pomočniki v Zagrebu imajo din 450 tedenske plače in se sedaj nahajajo v mezdnem gibanju.

Pasji davek v Zagrebu znaša din 500 za luksuzne pse in din 10 za pse čuvaje.

Ko so šli od polnočnice je zasul snežni plaz pri vasi Pajča v srezu Prozor 14 ljudi. Dveh niso mogli rešiti. — Z ogljikovim plinom pa se je zastrupila 9 članska družina Lukića v vasi Vukovi. Dva otroka sta se zadušila, 7 članov družine je v bolnišnici. Po srečnem naključju jih je rešil nek sosed.

Med Bitoljem in Ohridom je bil 10 dni ustavljen vsak promet zaradi snežnih zametov. Sedaj so ceste in železnico zopet očistili snega.

Vlomilci so povsod na delu. V Zagrebu so spretni vlomilci odnesli iz blagajne »Star Oil Comp.« din 120.000. Sumijo, da so na »delu« isti tipi, ki so pred nekaj časa odnesli iz blagajne v »Riz baru« din 140.000.

Med Jugoslavijo in Bolgarijo se je izvršila te dni izmenjava ratifikacijskih dopolnilnih listin k trgovinski pogodbi, ki je bila sklenjena 12. februarja t. l. med obema državama. Bolgarski tisk je ob tej priliki naglašal, da pomeni to poglobitev prijateljskih odnošajev med obema državama.

Madžarska uvedla nakaznice. Madžarska vlada je uvedla nakaznice za sladkor in mast. Meso se prodaja samo trikrat tedensko. Poraba premoga je znižana za 60 odstotkov lanske potrošnje, uvedene so nakaznice za petrolej in bencin. Razsvetljava ulic je omejena na 25 odstotkov.

Na 2 leti zapora in 20.000 lir globe je bil obsojen nekdanji slovenski zastopnik Josip Srebrnič iz Trsta, ki je na skrivaj odšel čez mejo v Jugoslavijo z namenom, da tu proda rokopis neke zgodovinske knjige o odnošajih Slovanov do drugih narodov počenši od 1. do 1000 pred našim časovnim štetjem. Sodilo ga je državno sodišče v Rimu.

Prepoved poslušanja tujih radio-postaj je izdala sedaj tudi romunska vlada. Zaenkrat je prepovedano poslušati inozemske radiopostaje v javnih prostorih. Prestopki se bodo kaznovali z izgubo koncesij in zaplembo aparata.

Na berlinskem kolodvoru je 30. t. m. zavozil tovorni vlak v brzovlak, s katerim so se vozili vojaki na dopust. Pet vojakov je bilo ubitih, 7 težko in več lahko ranjenih.

Neslišno letalo in neslišen motorni čoln predstavljata tisto nemško tajno orožje, ki bo omogočilo Nemcem izkrcanje v Angliji, je izjavil nek nemški general nekemu ameriškemu dopisniku.

Llyod George je ponudil Churchillu svoje sodelovanje v vladi. Doslej sta si bila moža politična nasprotnika.

400 zgodovinskih spomenikov je bilo uničenih v Franciji v sedanji vojni.

20 generalov litovske, estonske in letonske vojske, poleg precejšnjega števila drugih častnikov je bilo sprejetih v rusko vojsko.

Svarilo pred uživanjem uspavalnih sredstev. Nemški list »Medizinische Wochenschau« svari svoje čitatelje pred uživanjem uspavalnih sredstev, ki jih zadnje čase ponujajo tovarne zdravil in lekarne po časopisju. Vsa ta uspavalna sredstva so derivati (sestavine) zelo nevarnega strupa, ki je poznan v medicini pod imenom barbitur. Stalno uživanje tega strupa povzroči glavobol in zastrupljenje, nazadnje pa vnetje pljuč, ki konča s smrtjo.

„Delavska Politika" ne dobiva nobenih subvencij, zato pocavnaj naročnino takoj!

A. M. de Jong: [22

Čuden cerkovnik

„OTROŠKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA"

Ko se je pa potem včeraj popoldne sprehajal po polju in molil brevir, je imel tiste hlače na sebi. Pot me je zanesla v isto smer in videl sem ga, kako hodi med njivami. Za njim pa so vohali trije ali štirie psi. Vsak hip se je obrnil in jih podil od sebe, toda takoj so bile mrcine zopet za njim, in vtikale svoje smrčke skozi zarezo na zadnji plati župnikovega talarja, se prerivali in lajali kot obsedeni. Naenkrat vidim, kako sta se dva psa zakadila od zadaj v župnika, in: hap, hap!... in že sta tudi oddirjala, iztrgano sedalo župnikovih hlač v gobcih... Župnik pa seveda domov, zakrivajoč si z rokama svoj nagi polmesec... da si ga videla, kako jo je ubiral!... In veš, kaj je prav za prav bilo vzrok? Janske je pomotoma vrgla par slanimskih kož v tisto košarico s krpami, jaz pa sem prav te izbral in jih prišil na župnikove hlače... To je bilo vzrok, da je ubogi stari župnik prišel z nago zadnjico domov! Križani Bog, kaj sem jih moral preslišati zaradi tega!... Malo je manjkalo, da ni padalo po meni!«

Besjana je spustila svoje šivanje iz rok v naročje in se, sklonjena naprej, smejala, svoje rjave oči napol odprte, dočim so se ji v odprtih ustih svetlikali beli zobje. Neleke je spreletaval strah pri misli na napadljive pse, Mereyntje pa se je lomil od smeha. Zadovoljen se je Flirefletr ozrl okrog sebe in rekel:

»Tako, vidiš, Marička, sedaj te zopet poznam... Kisel obraz ti res ne pristoja!...«

Besjana si je obrisala solzne oči in vzdihovala: »Jojmene, ti pa res zganjaš same neumnosti!«

Mereyntje pa je, vreščeč od smeha, vzkliknil: »Toda gospa Besjanova, to vse skupaj ni nič res, vse je gladko zlagano!«

Nato se je začela znova glasno smejati in Flirefleter se je smejal z njo vred. Ko se je smeh nekoliko polegel, je rekel:

»Obljubil sem Mereyntjeju, da lahko dobi tu kozarec kozjega mleka s sladkorjem.«

»Ali ti diši, Mereyntje?« je vprašala Besjanova. S široko odprtimi očmi je odgovoril mali:

»O, tega pa res ni treba še posebej vprašati!... Kaj mi je vse drugo, samo da bi tega imel dovolj!«

Ko sta Mereyntje in Neleke v malih požirkih srebala gosto, sladko mleko, je vprašal Flirefleter:

»Ali imaš še svojo hišico za lutke v kolnici, Neleka?«

»Seveda jo imam«, je rekla mala, »in nad tem se je nabralo še mnogo lepega poleg.«

»Hišo za lutke?« je vprašal Mereyntje radovedno. »Pravo hišo za lutke?«

»Da, v kolnici«, je odgovorila Neleka. »Ali jo hočeš videti?«

»Seveda bi si jo rad ogledal«, je vzkliknil Mereyntje, »pojdiva naglo!«

Hitro sta popila mleko, deklica vsa srečna, da more pokazati svoj zaklad, mali radoveden, da bo videl doslej še nevideno čudo. Ko sta odšla, je Flirefleter pogledal mlado ženo in se ji nasmehnil. Ona pa se je izognila njegovim pogledom in se še bolj globoko sklonila nad svojim šivanjem. Stenska ura je s svojim tiktakanjem motila tišino...

Besjana je bila vdova. Kmalu po Nelekinem rojstvu se je njen mož ponesrečil ori nakladanju sladkorne pese na pomolu. Za zajtrk si ga je bil privoščil kozarček preveč in ko je nesel prvo košaro repe na ladjo, se je skotalil s prehodne deske v vodo. Pol ure kasneje so ga izvlekli, modrega in nabreklega ter ga prenesli v njegovo hišico sredi polja, odkoder je zjutraj odšel nasmejan in zdrav. Marija si je ohranila hišico in živela od tega, kar je pridelala na polju, ki se je razprostiralo okrog doma in bilo njena last, ter od tega, kar si je zaslužila po žetvi s poljskim delom. Bila je krepka, stasita, mlada žena, žarečih, temnih oči, mlečno belega obraza, ki se je krasno odražal od njenega črnega jopiča. Flirefleter je opazoval njeno povešeno glavo, s polžastimi kodrčki okrog malih, rdečih ušes in smeh mu je neprestano igral okrog njegovih širokih ust.

»Zakaj pa tako sramežljevo, Marička?« jo je končno vprašal.

Dvignila je glavo in hudo pogledala. Potem je odgovorila:

»Ti si mi pravi, veš!... Kako dolgo je od tega, kar sem te zadnjič videla?«

»Odkar sem zadnjič prenočeval tu...«

»Molči, bandit stari!«

Kri ji je pognala silno rdečico v obraz, toda Flirefleter je nemoteno nadaljeval: »Skoro bo leto dni od tega, odkar sem zadnjič prenočeval v kolnici, na senu.«

»Da, da, najmanj tako dolgo... In kod si se ves čas potikal naokoli?«

Iz naših krajev

Sodrug Melhijor Čobal

nestor slovenskega socialističnega gibanja, je te dni tiho in skromno praznoval v krogu svojcev svoj 76. rojstni dan. Vse svoje življenje, od zgodnje mladosti, je posvetil socialističnemu gibanju. Udejstvoval se je v političnem, strokovnem, kulturnem in zadružnem gibanju in ga še danes srečamo na vseh sestankih in prireditvah, kjer se živo zanima za vsa delavska vprašanja in z mladeniško živahnostjo debatira, svetuje ter neumorno propagira idejo socializma.

Zagorski socialisti mu tudi ob tej priliki želimo, da bi ostal med nami čil in zdrav še mnogo let ter nam s prepričevalnim nastopom pomagal prebroditi sedanjo težko in delavstvu nenaklonjeno dobo!

*

Tej želji zagorskih sodrugov se pridružujemo tudi mi in se z hvaležnostjo spominjamo velikih zaslug, ki si jih je pridobil jubilant za vse socialistično delavsko gibanje.

Uredništvo.

CELJE

Požarno-policijski ogled za leto 1940-41. — Od 2. do 14. januarja se vrši v mestni občini celjski požarno-policijski ogled v notranjem delu mesta, od 15. januarja dalje pa na ostalem občinskem območju.

HRASTNIK

Med delavstvom tukajšnje kemične tovarne, kakor tudi med delavstvom vse hrastniške doline, vlada veliko zanimanje glede nove razprave proti Emanuelu Zelinki. Kakor znano, je okrožno sodišče v Celju obsodilo 4. julija t. l. 44 letnega Emanuela Zelinka, prokurista kem. tovarne v Hrastniku, na 2 leti strogega zapora in na izgubo častnih pravic za dobo 2 let, ker je v pondeljek, dne 15. aprila t. l. ob 2. uri popoldne pred tovarniško pisarno v Hrastniku ustrelil 39 letnega odpuščenega delavca Vilkota Gačnika, ki se je nahajal na stopnicah pred pisarno v spremstvu matere, žene in bratove hčerke. Zelinkov zagovornik dr. Korun je prijavil revizijo in priziv. Vrhovno sodišče v Ljubljani je sodbo pred kratkim razveljavilo in odredilo novo razpravo, ki se je vršila dne 30. decembra t. l. ob 8. uri zjutraj na okrožnem sodišču v Celju. Obtoženec je od 15. julija t. l. zopet v Hrastniku in od tega dne dalje zopet nemoteno opravlja svojo službo v Cemetni tovarni. Zelinke je bil sedaj ponovno obsojen na 14 mesecev zapora. Branilec je zopet prijavil priziv in revizijo.

LAŠKO

Žalostna usoda mladeniča. Pred dnevi se je v naše mesto povrnil iz kaznilnice še mladoleten fant boljše družine. — Sirota je že v nežnih letih krenil na kriva pota. Vsega pa je bilo krivo žalostno dejstvo, da ni imel nežne matere. — Pred dobrim letom je izgubil tudi ljubečega očeta. — Ostal je čisto sam in zapuščen in poleg tega še preziran. — V mrazu je čakal na pragu, a ga »mati« ni hotela sprejeti pod krov. Tako bo seveda ubogi pastorek zopet padel na stara pota, ker nikjer ne najde tople besede in zavetja. Spet je moral izginiti neznanokam.. Dostikrat je krivo trdo okolje, da mladina zajde na žalostno pot. Kje je tisti, tako opevani socialni čut do bližnjega in srčna omika? Informirani smo, da je »mati« tudi idejna pripadnica karitativne organizacije v Laškem z naslovom »Blago srce« in upamo, da se bo to društvo spomnilo na siroto vsaj sedaj v Novem letu... Primerno bi bilo, da bi se zanj nekoliko pobrigali tudi krajevni činitelji, da bo fant še kdaj koristen član človeške družbe.

KRANJ

Mestno hranilnico, denarni zavod z 48 milijoni dinarji hranilnih vlog, je sklenila mestna občina izročiti Hranilnici dravske banovine. — Na občinski seji je o tem poročal g. Fock. Navedel je, da občina, ki je sama prezadolžena, ne more več jamčiti za hranilnico, ako bi zašla v težave. Hranilnica je pravzaprav aktivna, [illegible]

O »Združenih državah ameriških« je predaval minulo nedeljo pod okriljem »Vzajemnosti« odvetnik dr. Krajger. Predavanje je bilo zelo zanimivo in podučno, le žal, da je bil obisk tako majhen. Niti člani »Vzajemnosti« se ne zavedajo dolžnosti, da bi se predavanj udeleževali. V času družabnih pretresljajev, ko je potreba po izobrazbi proletarijata vedno večja, kranjsko delavstvo živi brezbrižno tjavendan svoje tugobe polno življenje in čaka, da mu drugi priborijo boljše čase. — Predavatelj se je dotaknil gospodarskega in družabnega sistema kontinenta z najbolj razvito industrijo, politične demokracije Združenih držav, postanka delavskega pokreta, ki ima svojo posebno zgodovino in razvoj z ozirom na veliko število priseljencev, ki so do nedavnega vedno menjajoč se prihajali in odhajali zopet nazaj v svoje rojstne kraje. Polagoma pa so se tem priseljencem iz eksistenčnih razlogov zapirala vrata za povratek v domovino in s tem so postali takoimenovani novoamerikanci, ki imajo od staroamerikancev tudi drugačno politično gledanje v svet. Dalje: o družabnem življenju in odnosih navadnih zemljanov z »višjo« v politiki odločujočo osebnostjo, ki se v primeru z našim prav posebno razlikuje. Posebno je podčrtal vlogo Amerike v sedanji vojni. Uspeh glede skorajšnjega posega v vojno na strani Anglije je odvisen od tega, kakšno je javno mnenje in kako je delovno ljudstvo zadovoljno z današnjim gospodarskim sistemom.

MARIBOR

Akcija za zimsko pomoč

Iz socialno političnega oddelka mestnega magistrata smo prejeli:

Na poziv, ki ga je izdal g. župan dne 15. oktobra 1940, je darovalo za Pomožno akcijo za siromašne sloje mesta Maribora oziroma za zimsko pomoč dosedaj skupno 170 oseb. Nabrani znesek din 263.562 je sicer lep, toda iz števila darovalcev se vidi, [illegible] niso vsi storili svojo dolžnost, kajti v mestu, k šteje skoro 40.000 prebivalcev, bi število darovalcev plemenite patriotične akcije moralo biti vsekakor mnogo večje. Iz tega pa se tudi vidi, kako potrebna je bila zbirka za zimsko pomoč, ki se vrši ta teden v vsej državi na pobudo centralnega odbora za zimsko pomoč, ki mu predseduje Nj. Vis. kneginja Olga. Pri tej zbirki bo imel vsak, ki dosedaj še ni ničesar prispeval, priliko, da zamujeno popravi. Zbirka po hišah se bo vršila z nabiralnimi polami. Ob koncu pa bo zbirka po ulicah. Živimo v težkih časih. — Kdor količkaj more je dolžan, da po svojih močeh prispeva za omiljenje bede. Ne odklanjajte nabiralcev, ki iz požrtvovalnosti vršijo neprijeten in nelahek posel. Poskrbnmo, da se bo Maribor pri tej zbirki izkazal, kakor že večkrat pri podobnih akcijah.

Razpust URSovih strokovnih organizacij. — V torek, dne 31. decembra 1940 je kakor v drugih krajih, tudi v Mariboru policijska oblast zasegla ves inventar delavskih strokovnih organizacij Ujedinjenega radničkega saveza Jugoslavije. [illegible]

Silvestrovanje je bilo letos bolj skromno, kot druga leta. Veselo je bilo pa kljub temu, kajti tudi v najtežjih časih se človek rad otrese skrbi, če ne za več, pa vsaj za par ur. — Lokali, v katerih so se vršile prireditve, so bili polni, le da se je manj pilo in jedlo, kot druga leta. To je tudi razumljivo, če vzamemo, da se je samo vino že strašno podražilo. Izpod din 20 liter se ga že skoro več ne dobi. — Naši delavski kolesarji so priredili silvestrovanje za udeležence svoje plesne šole v Gambrinovi dvorani. Zabava je bila na dostojni višini in so bili udeleženci prav zadovoljni. — Silvestrovanje pa je na banov ukaz zaključilo ob 2. uri. Lastniki lokalov so se podvizali, da so spravili zapoznele goste na cesto, kljub temu pa so nekateri vendarle pretolkli noč in se znašli proti jutru v staroznanem zatočišču mariborskih krokarjev — v kolodvorski restavraciji.

Tožba za oderuške 15 odst. obresti. K tej notici smo dobili kar od več strani iz pravniških krogov razna pojasnila, s prošnjo, da jih objavimo. Ker pa nas zadeva podrobneje ne zanima, prinašamo iz teh dopisov, zaradi pomanjkanja prostora le potrebne stvarne ugotovitve: Zastopnik dr. Pestevšek, ki se je pri sodni obravnavi v tožbi za 15 odst. zamudne obresti proti revnemu obrtniku zgražal, da se je mogla vložiti takšna tožba za oderuške 15 odst. obreti, še ni samostojen odvetnik, temveč šele odvetniški pripravnik, ki pa zopet ni identičen z dr. Pestevškom, kateri je v odvetniški pisarni dr. Blanke-Brandstetterja, temveč službuje v pisarni odvetnika dr. Schaubacha. Nobeden teh dr. Pestevškov pa ni član »Društva slovenskih odvetniških pripravnikov«,

Silna poledica je nastala v četrtek, dne 2. januarja čez dan v našem mestu. Vsled poledice so najbolj trpeli šoferji, ker jim je zanašalo vozila po poledeneli cesti, pa naj si so še tako počasi in previdno vozili. Zlasti nevarno je bilo na ovinkih in križiščih cest. — Dobro, da se ni pripetila kakšna večja nesreča.

Izredno lep in topel dan je bil 1. januar. — Za izlete v okolico pa ni bilo preveč prikladno, kajti sneg na cestah se je stopil in je bilo treba gaziti po lužah in blatu.

Učiteljski diplomski izpiti. Na tukajšnjem državnem učiteljišču se bodo začeli v pondeljek, dne 13. t. m. popravni izpiti, za V. letnik pa bodo v soboto, dne 11. januarja.

Pred uvedbo živilskih nakaznic

Mestni preskrbovalni urad je dne 22. januarja dostavil po svojih dostavljačih vsem hišnim posestnikom na območju mesta Maribora vprašalne in zbirne pole za popis prebivalstva. Hišni lastnik oz. upravitelj izroči takoj, ko prejme zbirno polo z vprašalnimi polami, vsaki stranki po eno vprašalno polo. Ako ima najemnika, še po eno vprašalno polo. V kolikor kateri hišni lastnik ne bi prejel omenjenih pol po dostavljaču, naj jih zahteva v mestnem preskrbovalnem uradu, Orožnova ul. 2-II. Izpolnjene vprašalne pole se morajo vrniti takoj hišnemu lastniku ali upravitelju, ki jih vpisuje v zbirno polo in vse skupaj odda najkasneje 5. januarja do 12. ure v mestnem preskrbovalnem uradu, Orožnova ul. 2-I.

Pekarne brez moke. Že zadnjič smo poročali, o pomanjkanju moke v trgovinah in pekarnah. Sedaj pa nekatere pekarne sploh nimajo več nobene moke in so deloma že zmanjšale obratovanje. Delavska pekarna in pekovski mojstri iščejo moko po vseh mlinih in trgovcih, vendar brez uspeha. Ko so vprašali pri mestnem magistratu, so dobili odgovor, da bodo moko izdali menda na karte, toda šele okrog 10. ali 15. t. m. Ako se nekaj nujno ne ukrene, bo ostalo naše mesto brez kruha, kar bi bil še hujši udarec za revnejše sloje, ki so že sedaj težko prenašali neznosno draginjo in pomanjkanje.

Zveza strojnikov in kurjačev vabi na svoj redni letni občni zbor, kateri se bo vršil v nedeljo, dne 5. januarja ob 9. uri dopoldan v prostorih Delavske zbornice (II. nadstropje). Dnevni red: poročilo predsednika, tajnika in blagajnika; volitev novega odbora. Vabljeni vsi, da se občnega zbora udeležite! Pridite tudi delegat iz Ljubljane. Odbor.

Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom in njihovim upravičenim svojcem vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo, dne 5. januarja g. dr. Potrč Otmar, Marbor, Kralja Petra trg 9-II. in v pondeljek, dne 6. januarja g. dr. Pogrujc Stanko, Maribor, Prešernova ul. št. 18-I.

Protituberkulozna liga v Mariboru se vsem hišnim posestnikom, stanovanjskim najemnikom, hišnim oskrbnikom in ostalim darovalcem najiskreneje zahvaljuje za prispevke v letošnjem letu, namenjene za zgradbo azila jetičnim bolnikom ter želi vsem zdravo in uspehov polno novo leto.

Tudi ovce kradejo. Špediterju Števu Tončiču so v Einspielerjevi ulici ukradli 2 ovci in jih na vozičku odpeljali. Krivce je baje policija že izsledila.

Prostovoljno v smrt. Na silvestrovo so našli v njegovem stanovanju obešenega 42 letnega trgovskega potnika Viktorja Cvarja iz Nove vasi pri Mariboru.

Dve žrtvi pretepa. Iz Podvelke so pripeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico Martina Laknerja in Pavla Petroviča, ki sta bila oba hudo ranjena na Novo leto pred neko gostilno v Podvelki. — Z nožem je bil tudi lažje poškodovan in pripeljan v tukajšnjo bolnišnico 20-letni delavec Ivan Avguštin, katerega so neki neznanci zabodli v prsa v bližini Dolnje Počehovi.

*

Repertoar Narodnega gledališča v Mariboru. 3. januarja, zaprto. Sobota, dne 4. januarja, ob 20. uri: »Ljubim te«. Red B. Gostovanje članov zagrebškega gledališča. Nedelja, dne 5. januarja, ob 20. uri: »Habakuk«; ob 20. uri: »Cigan baron«. (Za zimsko pomoč).

Gostovanje članov zagrebškega gledališča. V soboto, 4. januarja gostujeta odlična člana zagrebške drame, ga. Ervina Dragman in g. Mato Grkovič v veseli in fini komediji »Ljubim te!«, ki jo je napisal znani poljski komediograf Roman Niewiarowicz. Ta veseloigra, ki jo je zrežiral naš rojak g. Ferdo Delak, je žela v Zagrebu zelo velik uspeh.

STUDENCI PRI MARIBORU

Ob novem letu. Zaključili smo staro leto in vstopili v novega; z upanjem, da nam bo prineslo zboljšanje dosedanjih [illegible] razmer. Prvo kar smo opazili za novo leto je bilo to, da so večinoma izostala dosedaj običajna novoletna darila, čemur se pa tudi pri dan za dnem naraščajoči draginji tudi ni za čuditi. Nadalje se je vršilo tudi manj Silvestrovih prireditev in še te so bile bolj slabo obiskane, razen nemškega društva pri g. Mrazu na Obrežni cesti.

Kar se tiče nočnih nemirov, kateri so zadnji čas nekoliko popustili, smo bili mnenja, da so se razgrajajoči končno le spametovali, toda smo se zmotili, ker zverinskega tuljenja v novoletni noči ni manjkovalo in tudi nekaj klofut se je razdelilo kar na ulici. — [illegible] — V jutranjih urah so se duhovi nekoliko pomirili. — Prav zanimivo je poslušati naše trgovce in obrtnike, ki se pritožujejo glede slabega prometa. Ljudje so nakupovali samo najnujnejše stvari za prehrano, med tem ko si je prejšnja leta marsikdo za praznike dovolil kak priboljšek. Kdor razmere pri nas nekoliko pozna, se tem pritožbam tudi nič ne čudi, ker je tukajšnje prebivalstvo po večini tovarniško in železniško delavstvo, ki pri svojem skromnem zaslužku niti ne zmore za prehrano in kurivo. — Ideja imenitnega in merodajnega gospoda, ki je mnenja, da se da [illegible] trgovstvu in obrtništvu prilika, da poravna zaostale davčne obveznosti, se je izkazala za povsem napačna, ker kupna moč odjemalcev dnevno pada. [illegible]

ZABUKOVCA

Šentlovrenški gledališki oder pri Štorah gostuje v nedeljo, dne 5. januarja ob 4. uri pop. v dvorani rudniške kantine v Zabukovci, z veseloigro v 3. dej. »Vdova Roślinka«. — Ljubitelje gledaliških predstav se najvljudneje vabi, da si ogledajo to smehapolno igro. — Vstopnina: sedeži 8 in 6 din, stojišče 4 din.

SELNICA OB DRAVI

Nova šola. Gradimo in trošimo denar. Zato je razumljivo, da hočemo biti o vsem dobro informirani. Tu ne more biti nobene tajnosti. Vsi smo Selničani. Občinski odbor pazljivo posluša mesečna poročila o gradnji šole in o izdatkih. Gradnje šole je največje delo, ki se je kdaj vršilo na račun občine. Občinski odbor ima dolžnost, ne samo pravico, vestno nadzorovati vse delo. Odbor je odobril gradnjo in odločil, da davkoplačevalci dajo denar za novo šolo. Gradbeni odbor je dolžan dati na občinskih sejah vsa pojasnila. Zvišanje kakšnih dajatev dovoli v imenu občanov obč. odbor. Vzemimo sledeč primer: dobavitelj izrazi željo, da mu gradbeni odbor vsled draginje kaj doplača. Gradbeni odbor ne more ničesar odobriti, ker je denar občinski. Recimo, da bi gradbeni odbor na svojo pest primaknil nekaj tisočakov nekomu podjetju in mu jih tudi izplačal. Ako ni vprašal za odobrenje občinski odbor in obč. odbor naknadno odobritev odkloni, plača razliko oni, ki je izvršil izplačilo na lastno pest. Kakor vidimo, so predpisi glede razpolaganja z javnim denarjem zelo strogi.

POSLEDNJE VESTI

Naš parnik **»Sreberno«**, ki je nasedel ob dalmatinski obali, se je v burji prelomil na dvoje in potopil. Od 45 mož posadke se jih je 13 rešilo.

Imenovan bo novi guverner Narodne banke in najavljene so tudi spremembe v upravnem svetu.

Nemško vojno poročilo: V noči na 3. t. m. so nemška letala v povračilo za napade na Bremen, metala bombe na angleško mesto Cadix, kjer so izbruhnili 100 km daleč vidni požari. Angleška letala so napadla dva kraja v severni Nemčiji, zadela z bombami eno bolnišnico in eno tovarno. Škoda je neznatna. — 8 je mrtvih, 20 ranjenih. Angleži so izgubili 2 letali.

Angleško vojno poročilo: Angleška letala so tri ure bombardirala pristanišče Ostende v Belgiji in Vliessingen na Holandskem ter še nekaj drugih krajev. Nemci pa so metali bombe na Cadix, na Irsko, in trosili magnetične mine ob Irski obali. — V Afriki se razvijajo boji pri Bardiji.

Grško uradno poročilo: Grki so napredovali pri Klisuri. Italijanska obrambna črta je na več mestih prebita.

Dva načrta o vpadu Nemcev v Anglijo je objavilo londonsko časopisje. En napad je zamišljen s padalci in oklopnimi edinicami čez severovzhodno obalo. Drugi napad pa predvideva izkrcanje 600.000 mož armade v grofiji Kent in odrezanje Londona od zaledja.

Oporišča za podmornice grade Japonci na svojem otoku.

Švedska je od začetka vojne zgubila 85 ladij s 196.000 tonami in 506 mornarjev.

Obvezna vojna dolžnost v Mehiki še ne bo uvedena.

Podporo katoliškim šolam je odobrila francoska vlada.

Niti ene vojne ladje ni doslej izgubila avstralska mornarca, potopila pa je eno sovražno križarko, nekoliko neprijateljskih podmornic, rušilcev in torpedovk, sestrelila več letal in zaplenila večje število sovražnih trgovskih ladij, je izjavil Hughes, predsednik avstralske vlade, te dni.

Stari običaji na Japonskem se ne bodo spremenili z novimi reformami, samo liberalizem in individualizem bo odstranjen in volilna pravica bo urejena na podlagi števila družinskih članov. Najbrž bo družinski oče z več otroki imel več glasov.

Pervitin je mamilo, ki človeka usposobi za najbolj drzne in vratolomne podvige.

Boji na morju

Reuter javlja: Dne 28. t. m. je prišlo na morju do spopada med neko nemško križarko in angleškimi vojnimi ladjami, ki so spremljale nek konvoj. Nemška ladja je oprezovala na ladje, ki plujejo posamič in brez spremstva. Ko pa je poveljnik zagledal konvoj, se je skušal naglo umakniti. Toda en izstrelek z neke angleške ladje jo je zadel, čeprav je bila razdalja zelo velika. Takoj nato so angleške ladje odkrile 8000 tonsko nemško ladjo »Baden«, ki je očividno preskrbovala vojno ladjo z gorivom. Takoj so jo napadle. Posadka je ladjo zažgala, nakar so jo Angleži s streli potopili.

V južnem delu Tihega oceana je bila opažena neka tuja ladja, ki je pred par dnevi napadla in obstreljevala angleški otok Nauru. Ko se je približala otoku, je razobesila japonsko zastavo, potem pa nemško. Ladjo zasledujejo avstralske vojne ladje.

IZ ČEŠKE

Preporod češke inteligence. Essenski Göringov list »National Zeitung« piše zelo pohvalno o preusmerjenju češke inteligence v sedanjih razmerah in opisuje njen položaj v Protektoratu Češke in Morave. List pravi, da se odpirajo vsem zmožnim mladim ljudem češkega naroda v trgovini, industriji in obrti neslutene možnosti, ki bodo baje še rasle z daljnim razvojem, kateri se bo naglo stopnjeval. Takozvano vprašanje brezposelne inteligence bo s tem izginilo z dnevnega reda. List govori le o položaju češke inteligence v gospodarskih panogah, ker bodo duševni poklici za češko inteligenco polagoma prenehali, ko so že tretje leto zaprte vse češke univerze.

Povišana poštnina in voznina. S 1. januarjem se izenači poštnina ter vozne cene po železnici in državnih avtobusih na Češkem s tarifami v Nemčiji. Praški listi opozarjajo, da se dosedanje tarife vsled tega nekoliko zvišajo.

V Pragi zopet večerne radio oddaje. Nemški minister narodne prosvete in propagande je od 23. decembra naprej zopet razširil večerno oddajo radio postaj, tako da bo naprej oddajalo zopet skupno s češkimi in poljskimi postajami 8 mest, med temi Praga in Brno. Oddajanje bo trajalo do 1. ure zjutraj. Druge omejitve ostanejo še naprej v veljavnosti, ker zahtevajo to vojaški razlogi. Minister opozarja, da ostane še naprej v veljavi prepoved poslušanja inozemskih radiopostaj. Kajti dandanes je tembolj potrebno, da nemški narod brani vsako pronikanje razkrajajoče inozemske agitacije v svoje vrste. Izkušnje minulega poldrugega leta prepovedi so pokazale, da so se itak le redko pojavili slučaji, da se ljudje niso pokoravali temu ukazu. Ves nemški narod je že davno spregledal namene inozemstva, ki ga ima z agitacijo po radiu. Ravno zaradi tega bo oblast tudi v bodoče z največjo strogostjo postopala proti vsakomur, kdor se ne bo hotel podrediti v to trdno združeno duševno obrambno fronto.

Izredni dodatek 2 jajc. Ministrstvo javlja, da bo v novem oskrbovalnem razdobju od 23. decembra do 19. januarja dodelilo vsakemu konzumentu, ki ni prejel v poletju jaic za vlaganje, izjemoma še 2 jajci. Dobavitelju je treba v to svrho predložiti rodbinski oskrbovalni listek.

Tudi rudarji pri TPD zahtevajo plačane dopuste

Pred kratkim smo čitali v »Delavski Politiki«, da je tudi družba svinčenih rudnikov v Mežici pristala na uvedbo plačanih dopustov. S tem se je število rudarskih in plavžarskih podjetij, ki imajo že uvedene plačane dopuste, za delavstvo zopet pomnožilo. Tako da lahko mirno trdimo, da obstojajo plačani dopusti pri večini rudarskih in plavžarskih podjetjih, samo pri največjem v državi, pri Trboveljski premogokopni družbi jih rudarji še nimajo.

In ravno ti rudarji so bili med prvimi, ki so zahtevali uvedbo plačanih dopustov. Ali TPD. je njihovo zahtevo vsakokrat odklonila, da ne pristane na uvedbo plačanih dopustov prej, dokler ne bodo z zakonom urejeni za vse delavstvo v državi. Ker se zastopniki delavstva s tem niso mogli zadovoljiti, so zadevo uvedbe plačanih dopustov predložili v rešenje ministru za šume in rudnike v Beogradu. Minister je nato odgovoril, da je pripravljen uzakoniti uvedbo plačanih dopustov pod pogojem, da se prej uvedejo potom kolektivnih pogodb.

Na ta odgovor so zopet zastopniki rudarjev zahtevali pri TPD. uvedbo plačanih dopustov potom kolektivne pogodbe. TPD. je to zopet odklonila. Tako da danes lahko mirno trdimo, da je ravno TPD., kot največja delodajalka tista, ki ovira, da pri nas ne pride do zakonite uvedbe plačanih dopustov.

Zato sedaj upravičeno zahtevajo vsi rudarji, ki so bili organizirani v ZRJ, da se mora na prihodnji mezdni razpravi zahtevati uvedbo plačanih dopustov. Upravičeno se nadejamo, da bo to pot TPD. uvidela, da bo prej ali slej morala pristati na uvedbo plačanih dopustov in da bi tudi njenemu ugledu bilo v škodo, ako bi ravno ona bila med zadnjimi podjetji, ki so to vprašanje uredila. To bo storila tem lažje spričo dejstva, da so rudarji pokazali letos veliko delavnost, nasprotno pa rudarji niso prav zadovoljni z družbo, ker jim ni priznala zaprošene božičnice.

S. Joh. Sassenbach umrl

Iz Frankfurta na Majni smo prejeli obvestilo, da je tamkaj dne 19. novembra t. l. umrl zadet od kapi 75 letni s. Johan Sassenbach, nekdanji tajnik Mednarodne strokovne zveze. Pokojnik je bil poznan med našim delavstvom v Jugoslaviji, ker je večkrat prišel na kongrese in konference. Tudi v Mariboru smo ga pozdravili v naši sredi in je takrat odhajal od nas z najlepšimi vtisi. Posla pa je imel z vsem delavskim gibanjem na Balkanu in se je udeležil tudi prve konference strokovnih zvez balkanskih držav v Sofiji l. 1924. Razen službeno, je bil parkrat tudi na oddihu v naši Dalmaciji.

Sedaj je bil že več kot deset let v pokoju in je živel v Frankfurtu na Majni. Dopisoval je stalno s svojimi znanci in prijatelji v inozemstvu. Zadnja leta je večkrat napovedal svoj prihod na letovanje v Dalmacijo, toda izredne razmere so povzročile, da je ta njegova želja ostala neizpolnjena.

Pokojnik je ostal zvest ideji in gibanju, kateremu je pripadal in zanj žrtvoval.

Njegova želja je bila, da naj nihče izmed njegovih številnih prijateljev v Nemčiji ne pride na pogreb v Frankfurt in tudi vence je odklonil že v naprej.

Pogreb je bil 22. novembra. Obvestilo, ki smo ga prejeli pravi:

»Lepo, tiho, toda zelo dostojno je bilo naše slovo od našega prijatelja Sassenbacha. Sedaj počiva na glavnem pokopališču v Frankfurtu. Našega ljubega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu!«

To bomo storili tudi vsi mi, ki smo ga poznali in bili njegovi prijatelji.

ZAGORJE OB SAVI

Delavsko kulturno društvo »Naprej« priredi v nedeljo, dne 5. januarja ob 5. uri pop. v Zadružni dvorani na Lokah vaško šolo v 3. dej. »Vazali«. Ker je to prva prireditev v letošnji sezoni, vabimo vse Zagorjane, da dvorano napolnijo do zadnjega kotička. — Odbor.

ČRNA PRI PREVALJAH

Povečanje bolnšnice. Predvideva se povečanje tukajšnje bolnišnice. Tozadevni načrti so baje že odobreni, ker se je z delom že pričelo, t. j. s kopanjem temeljev. Z zidanjem se prične spomladi. Načrt nove bolnišnice kaže moderno preureditev notranjosti. Ambulatorično zdravljenje bo popolnoma ločeno od internega oddelka, ta pa zopet od kirurgičnega oddelka. Zamisel glede povečanja bolnišnice in njeni moderni preureditvi sta sprožila skladiščna zdravnika gg. dr. Ramšak in njegova gospa-zdravnica, ki temelji na izkušnjah. Zato si je tudi delavstvo takoj osvojila njiju predloge, tembolj, ker je kot ponosno, da sledi naš kraj vsaj v tem oziru modernemu napredku. — Razen omenjenih prostorov, bodo imeli tudi bolniške strežnice manjšo sobo kot kapelo. Delavstvo globoko spoštuje verski čut slehernega človeka, zato tudi ni nihče oporekal načrtu.

Bolnišnica bo seve imela odprta vrata za vsakodar, ki je bolniške nege potreben in sicer ne glede na njegovo politično, versko ali kakršnokoli drugo prepričanje.

RADVANJE

Kdo bo dobil koruzo? Naša občinska uprava je sklenila naročiti koruzo. To je zelo lepo in v redu. Ni pa v redu, da se je iskalo odjemalce za koruzo samo v spodnjem delu vasi, v zgornjem pa ne. Mogoče se je na nas v Zgornjem Radvanju pozabilo? Toda tudi v Zgornjem Radvanju bi se našlo precej odjemalcev. Koruza je namreč po din 3.05 za kg, dočim jo je treba plačevati v trgovini najmanj po din 3.50. Zlasti v Zg. Radvanju je precej ljudi, ki jim gre trda za vsako paro. Kako prav jim pride vsak prihranek, ki ga morejo doseči. Svoj čas, ko se je šlo za ustanovitev fare, se je pa računalo z nami Zgornjeradvanjčani. Reklo se je, da bi mogla vsaka hiša prispevati vsaj din 100 na leto v ta namen. Torej naj se ne pozabi na nas, kadar se gre za koruzo in podobne dobrote. **Zgornjeradvanjčan.**

Zvočni kino Pobrežje

4. 5. in 6. januarja krasni češki film

„Ljudje na ledeni plošči"

11. in 12. januarja

„Tajni agent X IX" II. del

Klobuk, nov, je pustil neki delavec v ovarni olja, Maribor, Taborska ulica 7

Iz Slovaške

Minister Mach pred slovaškimi delavci. Iz Bratislave javlja ČTK, da je slovaški notranji minister Mach in vodja Hlinkove garde govoril slovaškim delavcem o pomenu sedanje vojne. Minister je izjavil, »da je to vojna dveh svetov, v kateri ima Nemčija nalogo osvoboditi delavske vrste vseh narodov. Doslej je baje zmagala v vseh sporih med narodi in v sporih svetovnih nazorov samo gornja, fevdalna in kapitalistična družabna vrsta, po sedanji vojni pa bo prinesla revolučna misel Adolfa Hitlerja svobodo vsem narodom. Zmaga Nemčije torej ne bo pomenila niti poraza angleškega delavca, ampak njegovo osvoboditev iz plutokratičnih krempljev.«

Literatura

»Knjiga za vsakogar«. Izšel je 2. in 3. zvezek prve zbirke »Knjige za vsakogar«, dela Maksima Gorkija. Drugi zvezek prinaša globoko psihološko zajeto socialno črtico »Šestindvajset in ena« iz dobe, ko se je Gorki udejstvoval kot pekovski pomočnik. Dalje je tu črtica iz potepuškega življenja, »Jemeljan Piljaj«, potem grozotna slika običaja kaznovanja žene-zakonolomnice v nekdanji stari Rusiji, »Vij« in socialno-filozofska alegorija »Pred obličjem življenja«. Nadaljuje se življenjepis Maksima Gorkija, ki se čita kot kaka napeta povest; opisuje njegovo življenje v Milijonski ulici in sodelovanje pri podeželskem teatru.

Tretji zvezek prinaša znano Gorkijevo »Pesem o Sokolu«, orijentalsko idilo »Povratek«, pretresljivo renesančno pripovedko »Mati«, bolestno socialno sličico »Dekletce«, aktuelno »Pravljico resničnosti« iz Italije in nadaljuje se življenjepis Gorkija od prihoda v Kazan, do dobe, ko je po zaslugi Korolenka našel pot v ruske literarne revije.

»Knjigo za vsakogar« toplo priporočamo: vsaka zbirka zase, po 5 zvezkov, stane samo 12 din, posamezni zvezki se pa prodajajo po trafikah po 3 dinarje. Kjer bi se ne dobila, naj se naroči naravnost od uprave, Maribor, Sodna ul. 26-III.

Naslednje zbirke bodo prinašale dela Emila Zola, Anatola Franca, Karla Čapka in druge.

Vabilo

NA IZREDNO SKUPŠČINO

»Splošne hranilnice in posojilnice za Jesenice in okolico z. z o. j. Jesenice-Sava«

katera se vrši v nedeljo, dne 19. januarja 1941 ob 4. uri popoldne v srednji dvorani Delavskega doma na Jesenicah, Cankarjeva cesta 3, s sledečim dnevnim redom:

1. Nakup nepremičnin,
2. predlogi in pritožbe.

Ako bi skupščina ob napovedani uri ne bila sklepčna, se vrši po zadružnih pravilih pol ure pozneje druga skupščina, brez ozira na število navzočih članov.

Upravni odbor. **Nadzorni odbor.**

Nova orijentacija katoliške cerkve v Nemčiji

V »Kirchenblatt für die reformierte Schweiz« beremo:

Švicarsko časopisje poroča o pomembni spremembi v razmerju nemškega katolicizma do države. Znamenje za to je močnejši vpliv, ki ga je dobil škof v Osnabrücku, Wilhelm von Berning. — On je katoliški »nemški kristjan«. Že leta 1933 je zastavil vse sile za postavitev dobrih odnosov med državo in cerkvijo, bil je imenovan takrat za pruskega državnega svetnika ter je bil sprejet od Hitlerja; polagoma pa je prišel v nasprotje z nemškim episkopatom. Na letošnji škofovski konferenci v Fuldi je imel pa glavni referat, ki je dal vsej konferenci podlago. Ker so bili trije škofje neposredno pred konferenco v Rimu, se sklepa, da se je novi kurz pričel z vso odobritvijo Vatikana. Novi pastirski list bo vseboval poseben proglas na katoliško ljudstvo, da naj podpira »führerja« pri njegovem težkem boju in naj rade volje sprejme vse žrtve, ki so potrebne za gradnjo nemške bodočnosti. Takšna solidarna izjava bi naj pripravila cerkvi pot za potreben sporazum z nacionalno socialistično državo.

V široke plasti katoličanov in nižje duhovščine je globoko prodrl novi nemški duh, ki vedno bolj izpodriva tla ortodoksnemu (čistemu) katolicizmu, ki je omejen le na manjši krog. — Večina mlajših katolikov smatra sintezo med katolicizmom in nacizmom za možno, celo za potrebno; v Berlinu na primer je čez sedemdeset mladih duhovnikov-kaplanov, ki so navdušeni pristaši nacionalnega socializma. Ti krogi so pripravljeni za vsakršen kompromis in so tudi na primer proti krščevanju židov ter priznavajo superiornost (nadvrednost) nemške rase in skoro popolnoma zametujejo sveto pismo stare zaveze.

ZA KRATEK ČAS

Mlad škotski par je bil na ženitovanjskem potovanju.

On je kupil tablico čokolade, odlomil košček sebi in en košček njej, ostanek pa je vtaknil v žep:

»To pa za najine otroke!«

*

»Gospod, ali ne bi hoteli z nama igrati tarok? Midva čakava na ‚tretjega'!«

»Oprostite — jaz čakam pa na ‚prvega'!«

*

Učitelj: »Franček, no kaj hoče povedati pesnik z besedo ‚pomladno dehtenje'.«

Franček molči.

Učitelj: »Glej! Če greš spomladi v naravo, kaj vonjaš?«

Franček: »Bencin, gospod učitelj!«

KULTURNI PREGLED

Narodno gledališče v Mariboru.

Baletni večer.

Erna Mohorjeva in Boris Pilato sta čiana baleta ljubljanske opere in zato je jasno, da sta na svojem baletnem večeru, ki sta ga priredila 12. decembra v mariborskem gledališču, prikazala predvsem ono smer plesne umetnosti, ki se je zbudila v 18. stoletju kot pantomima in operni vložek — balet. Videli smo formalno pravilno in estetsko lepo podane plesne enote, izmed katerih so nudile nekatere očem prav lep užitek. Nekaj plesnih točk je kazalo že tudi globlje notranje doživetje vsebine in odgovarjajočo, posrečeno plesno izražanje, tako Čajkovskij: Zadnja noč v svobodi, Sybelius: Valse triste in Španski plesi. Vendar pa so danes, v dobi modernega izraznega plesa, zahteve za dveurni, samostojni plesni večer večje, kakor jih zaenkrat lahko izpolnita g. Moharjeva in g. Pilato. Močnejša osebnost je brez dvoma g. Pilato, ki se mu razen tega še pozna dobra šola v tujini in večja razgledanost po plesnem svetu. Kapelnik g. D. Švara, ki je tudi oba plesalca spremljal, je izpopolnil večer z dvema Novakovima klavirskima slikama, za kateri je žel posebno priznanje. — Želeli bi pa videti na mariborskem odru Ljubljančanko M. Paulinovo, ki poleg Mlakarjevih edina med Slovenci goji čisti izrazni ples in ki je dosegla na svojem prvem nastopu v Ljubljani izredno

50 stopinj mraza so 31. decembra imeli na severnem in južnem Švedskem.

— —

Delavski pravni svetovalec

Zdravljenje nezakonskega otroka (Laško)

Vprašanje: Delam v tovarni in imam tudi majhno posestvo ter plačujem preživnino za nezakonskega otroka. Sedaj pa mi je pisal banovinski zdravnik, da je zdravil mojega nezakonskega otroka in zahteva za zdravila din 1000. Ali me lahko zdravnik toži?

Odgovor: Zaenkrat je smatrati preživnino, če Vam jo je naložilo sodišče kot nadomestilo za vso oskrbo Vašega nezakonskega otroka. Varuh ali varuhinja pa bi lahko predlagala pri sodišču zvišanje te alimentacije z ozirom na potrebno zdravljenje otroka. Le če bi sodišče zvišalo to preživnino, bi bili dolžni Vi plačati več. Banovinski zdravnik Vas sam sploh ne more tožiti, če niste Vi pri njemu naročili zdravljenja otroka. Zdravnika je dolžan plačati tisti, ki ga je naročil. Ako je banovinski zdravnik zdravil otroka v svojstvu banovinskega zdravnika za reveže, sploh ni upravičen zahtevati posebnega plačila. Zato ima ravno stalno plačo od banovine.

Podpora (Krško)

Vprašanje: Bil sem zaposlen do srede decembra pri tvrdki ing. Dukića v Trbovljah, kjer pa smo bili sedaj zaradi prehude zime odpuščeni in sem brez sredstev. Lani sem delal pri rudniku TPD v Rajhenburgu, kjer so me tudi reducirali. Kam se naj obrnem, da bi dobil nekaj podpore?

Odgovor: Obrnite se potom občine na Borzo dela v Ljubljani. Tudi pristojna občina mora skrbeti za svoje brezposelne.

Preživnina ob ločitvi (Teharje)

Vprašanje: Ali moram skrbeti za ženo in otroke, če se ločiva in če ona proda svojo polovico posestva s hišo in zemljo 3 hektarjev. Imava 6 otrok, od katerih se dva že sama preživljata. Ostali štirje otroci pa so stari od 3 do 15 let.

Odgovor: Za nepreskrbljene otroke mora oče vedno skrbeti. Glede žene je ta dolžnost odvisna od tega, če se zakon loči z njeno krivdo, ali brez krivde. Če ste Vi krivi ločitve, morate tudi za ženo skrbeti. Ako se ločita sporazumno, je pa stvar dogovora glede alimentacije za ženo. Ako je imela žena svoje premoženje, je vsekakor tudi ona dolžna prispevati za vajine skupne zakonske otroke. Ko boste sklenili ločitev, stopite prej k varstvenemu sodišču, da se tam dogovorite glede preskrbe otrok. Ako ne boste s pritrditvijo sodišča z ženo dogovorili potrebno glede oskrbe in vzgoje otrok, bo sodišče odločilo, komu bodo otroci prepuščeni in kdo mora za nje skrbeti. Vobče sta roditelja oba zavezana skrbeti za življenje in zdravje ter vzgojo otrok, predvsem pa je to očetova dolžnost.

Konzumno društvo za Mežiško dolino reg. z. z o. j. v Prevaljah

Poštni predal štev. 3. *Poštni ček. račun 12.048.*
Telefon interurban št. 5. *Brzojav: Kodes Prevalje.*

Osrednja pisarna in centralno skladišče v Prevaljah

Podružnice:

Prevalje, Leše, Mežica, Črna I, Črna II, Sv. Helena, Guštanj, Muta, pekarna v Prevaljah ter 7 lastnih zadružnih domov v Mežiški dolini.

Zadruga nudi svojim članom vedno sveže blago po najnižjih cenah. Hranilne vloge sprejema centrala v Prevaljah in njene podružnice ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Prodaja se le članom. Član društva lahko postane vsak. Delež znaša samo 100.— din.

Delavke, delavci, nameščenci, kmetje in obrtniki ter sploh vse delovno ljudstvo, kupujte življenjske potrebščine le v svojih zadrugah!

V slogi je moč, v delu rešitev!

Za konzorcij izdaja in urejuje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru, predstavnik V. Eržen v Mariboru